



KURIER Wileński

PIĄTEK, 23 CZERWCA 1995 R.

Nr 121 (12651)

Prezydent A. Brazauskas w Zgromadzeniu Parlamentarnym UZE

Prezydent republiki Algirdas Brazauskas — jako pierwszy z przywódców państw bałtyckich zaproszony został do wygłoszenia przemówienia w Zgromadzeniu Parlamentarnym Unii Zachodnioeuropejskiej.

Wizyta w Paryżu, udział w Zgromadzeniu Parlamentarnym Unii Zachodnioeuropejskiej jest kontynuacją wizyt prezydenta republiki w organizacjach międzynarodowych, powiedział w przededniu podróży doradca prezydenta ds. polityki zagranicznej, ambasador Justas Paleckis. Jak wiadomo, prezydent Litwy zbierał głos na forum ONZ, Rady Europy, UNESCO.

Wizyta ma jeszcze większe znaczenie dla Litwy w świetle przystąpienia jej do UE jako członka stowarzyszonego.

A. Brazauskas na Zgromadzeniu Parlamentarnym UZE wygłosił przemówienie na temat "Litwa w architekturze bezpieczeństwa europejskiego" po angielsku. W tym przemówieniu wyuszczył on pogląd na różne aspekty umacniania bezpieczeństwa w Europie i na świecie, integrację europejską, mówił o powrocie Litwy do strategii europejskiej. Prezydent Litwy odpowiadał na pytania interesujące parlamentarzystów również po angielsku.

Mówiąc o stosunkach z Rosją Brazauskas zauważył, że izolacji Rosji można by uniknąć podpisując specjalną umowę w sprawie bezpieczeństwa między państwami Zachodu i Rosją. Partnerstwo strategiczne między NATO i Rosją powinno — jego

zdaniem — zostać umocnione przez partnerstwo ekonomiczne między UE i Rosją.

Międzynarodowa organizacja obronna — Unia Zachodnioeuropejska powstała w 1948 r. Obecnie członkami rzeczywistymi UZE jest 9 państw Unii Europejskiej, należących także do NATO. Trzy państwa — Islandia, Norwegia i Turcja — są stowarzyszonymi członkami UZE, a Irlandia i Dania mają w organizacji status obserwatorów. Dziewięciu państwom Europy Wschodniej, wśród nich Litwie, Łotwie i Estonii, w ubiegłym roku nadano status "stowarzyszonych partnerów UZE".

Do Zgromadzenia Parlamentarnego UZE, z siedzibą w Paryżu należy 108 członków.

Jakie mają być?

Lepiej więcej swobody, niż potulna niewola

Chodzi głównie o to, aby z chwilą przyjęcia ustawy o informowaniu społeczeństwa prasa stała się wolna i niezależna od władzy, a do eliminowania naruszeń natury cenzuralnej przyczyniłby się przygotowanie przez samych dziennikarzy kodeksu etyki, powiedział członek sejmowej frakcji konserwatystów Egidijus Jarašiūnas na zorganizowanym przez tę frakcję omawianiu projektu powyższej ustawy.

Prezydent Zjednoczenia Litewskiego Radią i Telewizją Nerijus Songaila, który również pracował nad powyższą ustawą, odnotował, że wyraźnie określa ona status telewizji upolsecznej. Ale taki status można osiągnąć tylko wtedy, gdy telewizji nie będzie kontrolował Sejm — czyli wtedy, gdy nie będzie on jej finansował. W przyszłości ma to być osiągnięte w

sposób przyjęty przez państwa zachodnie: każdy obywatel mający w domu telewizor, powinien uiścić coroczną opłatę abonamentową bądź część pieniędzy z wpłacanej każdego miesiąca sumy za energię elektryczną, mieszkanie, należy potrącać na rzecz upolsecznej telewizji.

Zdaniem konserwatysty G. Vagnoriusa, każda władza chce mieć wpływ na telewizję. Dlatego też przekształcenie jej w upolseczoną konieczne jest jeszcze przed wyborami do Sejmu. "W przeciwnym razie w kraju nie będzie ani dobrej władzy, ani dobrej telewizji" — prognozuje. W omawianym projekcie ustawy G. Vagnorius proponuje wyrażniejszą regulamentację działalności komercyjnej mediów, gdyż mogą być one uzależnione nie tylko od władz, lecz i od kapitału.

W Sejmie RL

Frakcja ZPL zgłasza projekty dokumentów

Frakcje opozycyjne tradycyjnie mają okazję wykazania się w Sejmie, kształtując własny porządek dzienny obrad plenarnych. Wczoraj porządek popołudniowych obrad opracowały frakcje tautininkasów (narodowców) oraz ZPL. Frakcja ZPL zgłosiła trzy projekty dokumentów, które poniżej skomentuje.

Zbigniew SIEMIENOWICZ, starosta frakcji ZPL proponuje uzupełnić ustawę, dotyczącą trybu i warunków przywrócenia praw obywatelom na zachowane nieruchomości. Projekt jego poprawki do art. 2 tej ustawy głosi, "iż w wypadkach, gdy właściciel byłego mienia nie jest obywatelem Republiki Litewskiej czy nie mieszka tu, prawo własności na ziemię przynależy się jego dzieciom, rodzicom i małżonkowi, jeśli są oni obywatelami Republiki Litewskiej, posiadają dokument potwierdzający to oraz stale mieszkają w Republice Litewskiej". Potrzebę takiego znieważenia ustawy Z. Siemienowicz tłumaczy tym, że w czasie wojny i w okresie powojennym wiele osób było zmuszonych opuścić Litwę. Teraz zaś oni, obywatele innych państw, nie mają prawa do odzyskania swych byłych posiadłości. Tych praw, jak twierdzi Z. Siemienowicz, są pozbawieni również mieszkający na Litwie ich małżonkowie, dzieci, rodzice, chociaż są włączani na listę preten-

dentów. Prawo do odzyskania mienia uzyskują oni, co tłumaczy starosta frakcji ZPL, dopiero po śmierci mieszkającego za granicą właściciela. Właśnie z myślą o tej kategorii byłych właścicieli Z. Siemienowicz zgłasza projekt nowelizacji ustawy.

W innym projekcie uchwały Z. Siemienowicz proponuje założyć w Ośrodku Badań Ludobójstwa i Ruchu Oporu Mieszkańców Litwy specjalny poddział do badań i badań i działalności w ruchu oporu Polaków Litwy. Swą propozycję argumentuje tym, że nie są gruntownie zbadane i gromadzone fakty ludobójstwa Polaków w czasie okupacji, nie organizuje się ekspedycje do miejsc ich zesłania i mordów, brakuje na ten temat naukowych, informacyjnych i analitycznych materiałów.

Trzeci projekt dokumentu, figurujący na porządku dziennym frakcji ZPL, dotyczy "zapewnienia w Republice Litewskiej jednak-

(Dokończenie na str.3)

A. Šleževičius przyjął delegację UEFA

Wczoraj premier Republiki Litewskiej Adolfas Šleževičius przyjął bawiącą w Wilnie delegację UEFA (Europejski Związek Stowarzyszeń Piłki Nożnej) z prezesem tego związku Lennartem Johanssonem.

L. Johansson powiedział, że w związku z tym, że w ciągu kilku lat ostatniach znaczenie wzrostu liczba

członków UEFA, on i jego koledzy starają się bliżej przyrzeć problemom nowych członków. Właśnie dlatego zorganizowano obecną podróż do trzech państw bałtyckich: na Litwę, Łotwę i do Estonii.

A. Šleževičius zaznaczył, że odrodzona Litwa w miarę możliwości swego budżetu, stara się popierać sport, a konkretnie piłkę nożną.



130-lecie szkoły Niemeczyńskiej

Wczoraj w Niemeczyńskiej Szkole Średniej w rejonie wileńskim rozpoczęły się obchody jubileuszowe. Szkoła została założona przed 130 laty w roku 1865. Ta pierwsza tu szkoła (licząca zaledwie 30 uczniów, pracował 1 nauczyciel) znajdowała się wówczas w gmachu rady miejskiej.

Obecna liczy 1114 uczniów, zatrudnia 96 nauczycieli, z których 50 — to byli jej wychowankowie. Ma ona więc swe dobre stare tradycje.

Szerszą relację z jubileuszowych uroczystości zamieścimy w jednym z najbliższych numerów "K.W.". Teraz zaś składamy życzenia wszelkiej pomyślności jej nauczycielom, uczniom i absolwentom.

NA ZDJĘCIU Mariana Paluskiewiczza: pierwsze spotkanie z historią. Nauczycielom własnym i gościom dyr. Antoni Malinowski opowiada o dziejach niemeczyńskiej szkoły.

Dzień 23 czerwca

Pamięci bohaterów i ofiar

Centrum informacyjne Rządu Republiki Litewskiej przekazało oświadczenie premiera Adolfasa Šleževičiusa "Pamięci bohaterów i ofiar czerwca".

W tych dniach mijają 54 lata od wybuchu na Litwie powstania czerwcowego 1941 roku. Korzystając z wybuchu wojny 23 czerwca przez kowieński radiofon proklamowano Akt Restytucji Niepodległości Litwy. Powstańcy z bronią w rękę zagarnęli władzę i utworzyli Tymczasowy Rząd z Juozasem Ambraziewiczem na czele, głosi oświadczenie.

Mimo że Rząd Tymczasowy niebawem został bezsilnie rozproszony przez nowych okupantów nazistowskich, a nadzieje mieszkańców Litwy na odzyskanie swego państwa nie ziszczyły się, powstanie czerwcowe zaj-

muje poczesne miejsce w dziejach naszego państwa. Zginęło kilka tysięcy powstańców, krwią płacąc za "dobrowolne" wstąpienie do ZSRR. Niestety, w dniach tych zginęło również wielu Żydów — obywateli Litwy. Z inicjatywy nazistów popełniono zbrodnie — został zapoczątkowany holocaust na Litwie. Powstanie czerwcowe i zagłada niewinnych ludzi — to są dwie różne, nie ze sobą wspólne nie mające sprawy.

Rząd Republiki Litewskiej wyzwa ludzi do godnego uczczenia tej historycznej daty — złożenia hołdu pamięci bojowników o wolność Litwy i poległych niewinnych ludzi. Niech dzień ten przypomina nam ciężką i bolesną historię państwa litewskiego, konsolidując wszystkich do pracy twórczej, głosi oświadczenie premiera Adolfasa Šleževičiusa.

Sentencja dnia

W nowej uroczej sytuacji kobieta się nie przeziębi.

Nietzsche

Znad Wilii

Radio 73.34 / 103.8 FM

10.30 -

"Stare, ale jare"

(niedziela)

